

על צדד

כי חטא (תשי"ח) ליב יצא - י"ד תפילת משה.
גליון זה הוא המסך גליון כי תיא תשי"ז, העטק אף הוא בתפילת משה.
עיי'ן טאלות ג, ה טק!!

א.א. בקביעת זמן תפילה זו חתי דעית:
ראב"ע. י"א ד"ה ויחל משה החל מן י"א אומרים; ד"ה ויחל
רמב"ם. "למה ה' יחרה אפך החל מן "והתמלה הזאת למה ה' למה יאמרו
מצרים נראה באמת..."
מה הן חתי הדעות - הבא נמוקים לכל אחת מהן!

ג. י"א למה ה' יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים גכה גדול וביד חזקה.
שמות רבה מ"ג ח': א"ר הונא: משל לחכם שפתח לבנו חנות ויל בשמים ביוק של
זונות. המבוי (מקום החנות) עטה שלו, והאומנות עטתה חלה, והנער כבחר עטה
שלו - יצא לתרבות רעה. בא אביו ותפסו עמ הזונה, התחיל האב צועק ואומר:
"הורגך אני!" היה שם אוהבו, אמר לו: "אתה אבדת הנער ואתה צועק כנגדו!?"
הנחת כל האומניות ולא למדתו אלא בשם. הנחת כל המבואות ולא נתחת לו חנות
על צדד בשוק של זונות! כך אמר משה: "רבוץ העולם! הנחת כל העולם ולא יבעדת
בניך אלא במצרים, שהיו עובדין סלאים, ולמדו מהם בניך ואף הם עשו עגל...
דע מהיכן הוצאת-ארתח!"
אברבנאל: הלא ידעת שהוצאת אותם מארץ מצרים שהיא מלאה גלולים, אשר היו
סלומדים בכל התועבות האלה... והמצרים עובדי סלאים הם ומהם למדו... והם לא
היו רוצים לצאת מים וטבעל כחם הוציאם בכחו הגדול ובזרועו הנטויה ואם
הוצאת אותם תוך הגלולים והעבודות הזרות, למה יחרה אפך, אם חזרו לעטותם,
כי ההרגל נעשה בהם טבע שני והוא הביאם אל זה ולא היה דבר שנתחדש בהם ענה...
ספורנו ד"ה למה ה' יחרה אפך

1. מה הקטי העומד בפני חלשתם?
2. מה מוסיף אברבנאל בפרושו על דברי המדרש?
3. במה טובה ספורנו מן המפרשים האחרים ומהי חולשת פרושו?
4. מהי האהיזה בלשון הכתוב לפרושו של הספורנו?

ג. למה ה' יחרה אפך
שמות רבה מ"ג ז': ד' נחמיה זמו: בטעה העשו ישראל אותו מעשה עמד לו משה
מפייס את האלוהים. אמר: "רבוץ העולם, עשו לך טיוע ואתה כועס עליהם?!"
העגל הזה העשו יהיה מטייעך: אתה מזריח את החמה - והוא את הלבנה, אתה -
הכוכבים והוא - המזלות; את קיריד את הטל והוא משיב רוחות; אתה מוריד
גשמים והוא מגדל צמחים; אמר הקב"ה: "משה, אף אתה טועה כלותם!! והלא אין
בו ממטו" אמר לו: "את כן, - "למה ה' יחרה אפך בעמך?" מקטין:
מדרש זה קשה להולמו. והוא משה רבנו רוצה ללמד עליהם סניגוריה ולתקטין
הטאם ולכאורה נראה שמגדיל חטאם, כי מוכיח שהם עובדים להבל ולריק ומשתחווים
לאל לא יושיע - וזה הלא עיקר חטאם (ירמיהו ב'): כי אותי עזבו מקור מים
חיים לחצב להם בורות נטברים אשר לא יכילו המים) - ומה סניגוריה יש
לדבריו?

נסה לענות לקושיה זו ולבאר את כונת המדרש!

למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם.
אנך החיים: יש בזה חלול ה' כי יאמרו מצרים: אתמול אמר "בני בכורי ישראל" -
"חלה את עמי ויעבדוני" והן עתה גילו סומן על תווילתו כי לא לטובה יכון
וואט וטלום נראה כשקר. עוד נהכון כי דבר ידוע, שישראל יעבדו ה' וכל האומות
יעבדו עבודת אלילים ומה שיראו להוציאם ה' לרעה - מה שלא עשה לעובדי זולתו...
עוד ידעה, כי לא מצרים לבדן יאמרו אלא יאמרו וישמיעו הדברים לכל, חבה
יתרבה חס וטלום חלול השם
מה רמז מצא בעל אור החיים בכתוב לדבריו האחרונים שלא מצרים לבדם
יאמרו כן, אלא יפידו דעתם זו גט בין האחרים?